

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 13 MAART 2025
Commissie : Bestuur en Middelen
Portefeuillehouder : De heer R. Scholte
Zaaknummer : 1295411
Productiedatum : 23 januari 2025

Onderwerp

Het college heeft in de Startnotitie Op weg naar de Kadernota 2026 uitgangspunten geformuleerd om te hanteren in het proces naar de Kadernota 2026 en wenst deze voor te leggen aan de raad. Met de onderschrijving van de uitgangspunten wordt de opgave die moet worden ingevuld helder.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 januari 2025

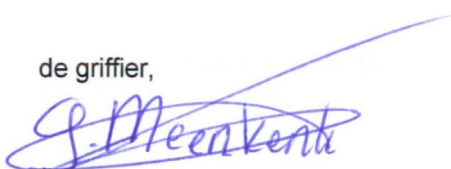
besluit:

1. Kennis te nemen van de startnotitie Op weg naar de Kadernota 2026;
2. Het voorgestelde proces te onderschrijven;
3. De volgende uitgangspunten te hanteren in het proces naar opstelling van de kadernota 2026. Daarbij vaststellend dat deze uitgangspunten nadrukkelijk niet gelden voor de kadernota zelf:
 - a) We zetten in op een structureel sluitende begroting 2026-2029. Dat betekent dat de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten;
 - b) We houden de begroting 2026 op het niveau van 2025. Dat betekent dat autonome ontwikkelingen en de prijsindexatie binnen de bestaande middelen worden opgevangen. Gelet op het voorspelde tekort voor 2026 levert dit een extra inspanning op om binnen deze kaders een sluitende begroting 2026 te kunnen realiseren;
 - c) We spreken de reserves niet aan om een sluitende begroting te realiseren. Dat betekent dat een sluitende begroting gerealiseerd moet worden door het maken van keuzes waartoe het in de startnotitie aangegeven onderzoek naar de beïnvloedbaarheid van de begroting, de bouwstenen geeft;
 - d) Nieuwe beleidsvoornemens kunnen worden gerealiseerd als daar bestaand beleid voor wordt ingeleverd. Kortgezegd "nieuw voor oud".

Om zodoende ten tijde van de Kadernota 2026 tot een besluit te komen.

De raad voornoemd, d.d. 13 maart 2025

de griffier,



de voorzitter,



2025000177

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de startnotitie Op weg naar de Kadernota 2026;
 2. Het voorgestelde proces te onderschrijven;
 3. De volgende uitgangspunten te hanteren in het proces in de aanloop naar opstelling van de Kadernota 2026:
 - a) We zetten in op een structureel sluitende begroting 2026-2029. Dat betekent dat de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten;
 - b) We houden de begroting 2026 op het niveau van 2025. Dat betekent dat autonome ontwikkelingen en de prijsindexatie binnen de bestaande middelen worden opgevangen. Gelet op het voorspelde tekort voor 2026 levert dit een extra inspanning op om binnen deze kaders een sluitende begroting 2026 te kunnen realiseren;
 - c) We spreken de reserves niet aan om een sluitende begroting te realiseren. Dat betekent dat een sluitende begroting gerealiseerd moet worden door het maken van keuzes waartoe het in de startnotitie aangegeven onderzoek naar de beïnvloedbaarheid van de begroting, de bouwstenen geeft;
 - d) Nieuwe beleidsvoornemens kunnen worden gerealiseerd als daar bestaand beleid voor wordt ingeleverd. Kortgezegd "nieuw voor oud".
- Om zodoende ten tijde van de Kadernota 2026 tot een besluit te komen.

Aanleiding en beoogd effect

Aanleiding

Vanaf 2026 laat de meerjarenraming een structureel tekort zien wat ontstaat door onder andere de gewijzigde financieringssystematiek van het Rijk en de grote investeringsopgave. Het structureel begrotingsresultaat liet bij de vaststelling van de begroting 2025 (inclusief de eerste begrotingswijziging) het volgende beeld zien:

2025	2026	2027	2028
€ 909.000	- € 1.473.000	- € 1.491.000	- € 1.047.000
Voordeel	Nadeel	Nadeel	Nadeel

Zonder bijsturing vanuit de gemeente of extra middelen vanuit het Rijk zal de begroting vanaf 2026 niet meer structureel in evenwicht zijn. Dit brengt ons repressief begrotingstoezicht door de provincie in gevaar. Door het opdoemende tekort zal de solvabiliteit afnemen en de nettoschuldquote toenemen. Bezuinigingen zijn onvermijdelijk en we staan voor grote uitdagingen terwijl de investeringsambities in onze kapitaalgoederen (wegen, riolering en (school)gebouwen) onverminderd hoog blijven. Daarbij knabbelt het Rijk steeds meer af van de keuzevrijheid van gemeenten, waardoor de bedreiging van de autonomie ontstaat en realistisch begroten lastig blijft door onvoorspelbare factoren.

Om een eerste discussie met de raad te faciliteren is bijgevoegde startnotitie 'Op weg naar de kadernota 2026' opgesteld. Deze notitie beschrijft het proces en een voorzet voor te hanteren uitgangspunten in dat proces in de aanloop naar de opstelling van de kadernota 2026. Uiteindelijk vindt definitieve besluitvorming plaats bij de Kadernota 2026.

Beoogd effect

Omdat er een forse opgave ligt, wordt de raad meer gelegenheid gegeven voor kaderstelling en meningsvorming door extra momenten van discussie en besluitvorming aan te bieden ter voorbereiding op de Kadernota 2026.

Politieke keuzeruimte

Het budgetrecht is de bevoegdheid van de raad om financiële middelen aan het college beschikbaar te stellen (artikel 189 Gemeentewet). Het is daarmee aan de gemeenteraad om een afweging te maken tussen financiële mogelijkheden en belangen aan de ene kant en inhoudelijke beleidsafwegingen aan de andere kant. De Kadernota sorteert hierop voor.

Gedachtegang

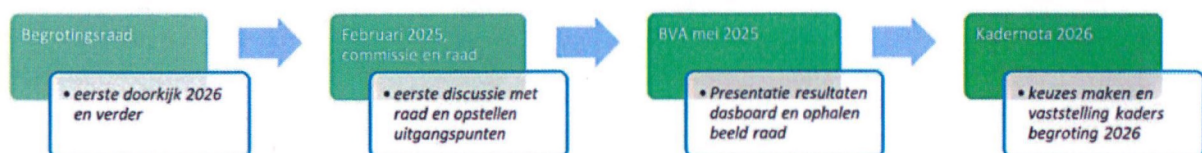
Argumenten

Zonder bijsturing vanuit de gemeente of extra middelen vanuit het Rijk zal de begroting vanaf 2026 niet meer structureel in evenwicht zijn. Om de discussie over de oplossingsrichtingen met de raad te faciliteren is bijgevoegde Startnotitie 'Op weg naar de kadernota 2026' opgesteld. Dit is de eerste stap in het proces om te komen tot de Kadernota 2026, waarin de raad wordt gevraagd om (financiële) uitgangspunten en daarmee de omvang van de opgave te formuleren.

Onlangs is het onderzoek van Berenschot ('interactief dashboard beïnvloedbare begroting') opgestart. Dit gaat de gemeente inzicht bieden in de meerjarige beïnvloedbare ruimte voor de gehele begroting. Hiermee krijgt de raad meer gevoel bij de mogelijkheden om keuzes te maken. De oplevering hiervan wordt medio eind april verwacht, waarna bespreking hiervan met de raad mogelijk is in mei. Na bespreking met de raad worden de resultaten hiervan meegenomen bij het vaststellen van de uitgangspunten in de Kadernota 2026.

In de Startnotitie worden de ambities vertaald naar uitgangspunten om de opgave te bepalen. Door het formuleren van een ambitie vertaald in uitgangspunten weten we waaraan we straks de uitkomsten van het dashboard van Berenschot kunnen toetsen. De ambitie bepaalt namelijk de omvang van onze opgave. Zodoende kan ten tijde van de Kadernota 2026 de raad tot een besluit komen over de kaders voor de begroting 2026.

In schema wordt het volgende proces voorgesteld:



Het college stelt voor om in de komende maanden eerst de consequenties van een ambitieuze benadering in kaart te brengen: wat zijn de keuzes die we kunnen maken als we inzetten op een structureel sluitende begroting over de periode 2026-2029 zonder de lasten voor de burger te vergroten en/of de reserves structureel te belasten? Op die keuzes willen we niet voorsorteren. Maar we willen ze wel inzichtelijk maken zodat deze ten tijde van de Kadernota 2026 en met het laatste woord bij de gemeenteraad alsnog gemaakt kunnen worden. De volgende uitgangspunten, te hanteren in het proces van de opstelling van de Kadernota 2026, worden geformuleerd:

1. We zetten in op een structureel sluitende begroting 2026-2029. Dat betekent dat de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten;
2. We houden de begroting 2026 op het niveau van 2025. Dat betekent dat autonome ontwikkelingen en de prijsindexatie binnen de bestaande middelen worden opgevangen. Gelet op het voorspelde tekort voor 2026 levert dit een extra inspanning op om binnen deze kaders een sluitende begroting 2026 te kunnen realiseren;
3. We spreken de reserves niet aan om een sluitende begroting te realiseren. Dat betekent dat een sluitende begroting gerealiseerd moet worden door het maken van keuzes waartoe het in de startnotitie aangegeven onderzoek naar de beïnvloedbaarheid van de begroting, de bouwstenen geeft;
4. Nieuwe beleidsvoornemens kunnen worden gerealiseerd als daar bestaand beleid voor wordt ingeleverd. Kortgezegd "nieuw voor oud".

Kantttekeningen

Met het vast stellen van de uitgangspunten wordt de lat hoog gelegd. Het is waarschijnlijk dat bij de totale doorrekening de opgave te hoog wordt om zonder inzet van de algemene middelen een sluitende begroting te presenteren, of dat andere uitgangspunten of ambities niet verwezenlijkt kunnen worden.

Alternatieven

Alternatief is een mindere ambitieuze en meer haalbare benadering te formuleren:

1. We zetten in op een structureel sluitende begroting 2026-2029. Dat betekent dat de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten.
2. Autonome ontwikkelingen zijn onderdeel van de groei van de begroting.
3. Inzet van algemene middelen is wellicht nodig voor 2026. Gelet op implementatietijd van maatregelen is de focus gericht op 2027 en verder.

Dit wordt nu niet voorgesteld.

Overwegingen van het college

Het college is zich bewust van de kanttekeningen bij de uitgangspunten, maar wenst nu nog niet vooruit te lopen op mogelijke onhaalbaarheden. Het college wil de komende maanden eerst de consequenties van een ambitieuze benadering in kaart te brengen: wat zijn de keuzes die we kunnen maken als we inzetten op een structureel sluitende begroting over de periode 2026-2029 zonder de lasten voor de burger te vergroten en/of de reserves structureel te belasten? Op die keuzes van invulling willen we nu niet voorsorteren. Maar we willen ze wel inzichtelijk maken zodat deze ten tijde van de Kadernota en met het laatste woord bij de gemeenteraad keuzes alsnog gemaakt kunnen worden.

Middelen

nvt

Participatie

Participatie is nu niet van toepassing. Op het moment dat er keuzes worden gemaakt, die mogelijk impact hebben op externe partners, inwoners of andere partijen, dan zal hiervoor mogelijk een plan van aanpak voor participatie worden opgesteld.

Communicatie

nvt

Samenwerking (Heemstede)

nvt

Vervolgproces/evaluatie

Zie onder gedachtegang.

Bijlagen

Startnotitie Op weg naar de Kadernota 2026

Achterliggende documenten

Begroting 2025

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,



, burgemeester.



, gemeentesecretaris.